

Besluit van burgemeester en wethouders van Ameland tot vaststelling van de Beleidsregel ondergeschikte horeca Ameland 2026

Burgemeester en wethouders van Ameland;

gelet op artikel 4:81 en volgende van de Algemene wet bestuursrecht;

gelet op de Omgevingswet;

overwegende dat:

- ondergeschikte horeca de aantrekkingskracht van de hoofdbestemming enerzijds en de die van Ameland als bestemming anderzijds kan versterken;
- het horeca- en detailhandelsbeleid aangeeft dat er ruimte is voor ondergeschikte horeca;
- het de bedoeling is dat horeca in die gevallen alleen een ondersteunende functie heeft;
- het wenselijk is aan te geven wanneer een bestemming in aanmerking kan komen voor ondergeschikte horeca en welke voorwaarden bij het gebruik daarvan gelden;

besluiten de volgende beleidsregel vast te stellen:

Beleidsregel ondergeschikte horeca Ameland 2026

ONTWERP

Artikel 1. Definities

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

- verkoopvloeroppervlak: de oppervlakte van het voor publiek toegankelijke gedeelte van een pand, plus de ruimte achter de kassa (en dus exclusief opslagruimten en personeelsruimten);
- vloeroppervlakte van het horecagedeelte: de oppervlakte van het horecagedeelte, inclusief eventuele bereidingsruimte en ruimte tussen de zitplaatsen / het horecameubilair, inclusief eventuele terrassen en inclusief eventuele binnenmuren die in het horecagedeelte liggen;
- terras: een buiten de besloten ruimte van een (ondergeschikt) horecabedrijf gelegen en tot dat bedrijf horend deel, dat naar aard, inrichting of feitelijk gebruik een plek is waar consumpties kunnen worden genuttigd die door dat horecabedrijf zijn verstrekt, ongeacht de wijze of locatie van verstrekking;
- voedseldetailhandel: winkels met een detailhandelsbestemming, waar bijna alleen maar voedsel en/of dranken verkocht worden, zoals een bakkerij, ijssalon of koffiewinkel;
- zitplaats: 1 stoel, kruk of vergelijkbaar object, of een afgeronde afstand van 50 cm op een bank of vergelijkbaar, waarbij afstanden altijd afgerond worden op halve meters.

Artikel 2. Ruimtegebruik

1. De maximale ruimte die gebruikt wordt voor ondergeschikte horeca, is afhankelijk van het verkoopvloeroppervlak van het pand.
2. De beoordeling van de maximale ruimte kan op basis van twee kenmerken/methodes: het oppervlak of het aantal zitplaatsen. De keuze voor 1 van deze 2 is aan de aanvrager, die dit bij de aanvraag aangeeft.
3. Wanneer een terras op basis van artikel 3 en 4 van deze beleidsregel niet verboden is en door de ondernemer ook gebruikt wordt, telt het gebruikte oppervlak / aantal zitplaatsen van dat terras ook mee.
4. Het maximum aantal zitplaatsen is 30, maar nooit meer dan 1 zitplaats per 5 m² verkoopvloeroppervlak.
5. De maximale vloeroppervlakte van het horecagedeelte is 50 m², maar nooit meer dan:
 - a. 40% van het verkoopvloeroppervlak, wanneer het verkoopvloeroppervlak kleiner is dan 50 m²;
 - b. 25% van het verkoopvloeroppervlak, wanneer het verkoopvloeroppervlak groter is dan 80 m²;
 - c. 20 m² bij een verkoopvloeroppervlak van 50 tot en met 80 m².

ONTWERP

Artikel 3. Algemeen / overig

- 1.** Dit artikel is van toepassing op alle gevallen die niet onder artikel 4 (voedseldetailhandel) of artikel 5 (outdoorbedrijven) vallen.
- 2.** Ondergeschikte horeca is toegestaan en/of wordt vergund, als het voldoet aan de volgende eisen:
 - a.** de openings- en sluitingstijden van het horecagedeelte zijn dezelfde als die van de hoofdfunctie/-activiteit, of het horecagedeelte begint later en/of eindigt eerder dan de hoofdactiviteit;
 - b.** het horecagedeelte staat primair open voor degenen die komen voor de hoofdactiviteit en heeft een directe en logische relatie met de hoofdfunctie;
 - c.** er is duidelijk sprake van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, zowel in uitstraling, omzet als ruimtegebruik;
 - d.** het ruimtegebruik voldoet aan de richtlijnen uit artikel 2;
 - e.** er wordt geen alcohol geschonken, tenzij uit de bestemmingsomschrijving of omgevingsvergunning blijkt dat dit wel is toegestaan;
 - f.** er wordt geen luide of live muziek ten gehore gebracht;
 - g.** er zijn geen andere activiteiten zoals vergaderingen, bruiloften, recepties, feesten en partijen, en het horecagedeelte wordt niet verhuurd of beschikbaar gesteld aan derden ten behoeve van activiteiten, feesten en partijen;
 - h.** er worden geen maaltijden en buffetten verstrekt;
 - i.** er worden op, aan of bij de openbare weg geen aanduidingen gegeven waaruit op te maken valt dat in de inrichting etenswaren en dranken tegen betaling worden verstrekt voor gebruik ter plaatse;
 - j.** arrangementen met horeca worden niet toegepast;
 - k.** er wordt geen zelfstandige reclame gemaakt voor het horecagedeelte;
 - l.** het horecagedeelte is niet rechtstreeks vanaf de openbare weg toegankelijk, maar is uitsluitend bereikbaar via de entree van de hoofdfunctie;
 - m.** er is geen buitenterras dat rechtstreeks vanaf de weg zichtbaar en/of toegankelijk is, met uitzondering van plekken waar het terras wel zichtbaar is, maar alleen toegankelijk is met een betaald entreeticket voor de hoofdactiviteit.

ONTWERP

Artikel 4. Voedseldetailhandel

- 1.** Ondergeschikte horeca bij voedseldetailhandel is toegestaan en/of wordt vergund, als het voldoet aan de volgende eisen:
 - a.** de openings- en sluitingstijden van het horecagedeelte zijn dezelfde als die van de detailhandel, of het horecagedeelte begint later en/of eindigt eerder dan de detailhandel;
 - b.** het horecagedeelte staat primair open voor degenen die komen voor de detailhandel en heeft een directe en logische relatie met die hoofdfunctie;
 - c.** er is duidelijk sprake van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, zowel in uitstraling, omzet als ruimtegebruik;
 - d.** het ruimtegebruik voldoet aan de richtlijnen uit artikel 2;
 - e.** er wordt geen alcohol geschonken, tenzij uit de bestemmingsomschrijving of omgevingsvergunning blijkt dat dit wel is toegestaan;
 - f.** er wordt geen luide of live muziek ten gehore gebracht;
 - g.** er zijn geen andere activiteiten zoals vergaderingen, bruiloften, recepties, feesten en partijen, en het horecagedeelte wordt niet verhuurd of beschikbaar gesteld aan derden ten behoeve van activiteiten, feesten en partijen;
 - h.** er worden geen maaltijden en buffetten verstrekt;
 - i.** er worden op, aan of bij de openbare weg geen aanduidingen gegeven waaruit op te maken valt dat in de inrichting etenswaren en dranken tegen betaling worden verstrekt voor gebruik ter plaatse;
 - j.** arrangementen met horeca worden niet toegepast;
 - k.** er wordt geen zelfstandige reclame gemaakt voor het horecagedeelte.

ONTWERP

Artikel 5. Outdoorbedrijven

- 1.** Dit artikel is van toepassing op de in lid 2, onder j vermelde outdoorbedrijven waaraan eerder via het omgevingsplan toestemming voor ondergeschikte horeca is gegeven.
- 2.** Ondergeschikte horeca bij outdoorbedrijven is toegestaan als dat in het bestemmingsplan is vermeld en als het voldoet aan de volgende eisen:
 - a.** het horecagedeelte staat uitsluitend open voor degenen die primair komen voor de hoofdactiviteit (gasten die deelnemen aan een (sport)activiteit) en heeft een directe en logische relatie met de hoofdfunctie; passanten krijgen dus geen toegang tot de ondergeschikte horeca;
 - b.** de opening- en sluitingstijden van het horecagedeelte zijn dezelfde als die van de hoofdfunctie c.q. hoofdactiviteit, of het horecagedeelte begint later en/of eindigt uiterlijk 1 uur na sluiting/afronding van de hoofdactiviteit;
 - c.** er is duidelijk sprake van een waarneembare ondergeschiktheid van de horecafunctie, zowel in uitstraling, omzet als ruimtegebruik;
 - d.** er wordt geen alcoholhoudende drank geschonken, met uitzondering van zwak-alcoholhoudende drank;
 - e.** er wordt naast kleine eetwaren alleen een barbecue of vergelijkbare eetwaren aangeboden in combinatie met de boeking van een hoofdactiviteit;
 - f.** er worden op, aan of bij de openbare weg geen aanduidingen gegeven waaruit op te maken valt dat in de inrichting etenswaren en dranken tegen betaling worden verstrekt voor gebruik ter plaatse;
 - g.** er wordt geen zelfstandige reclame gemaakt voor het horecagedeelte, anders dan voor gasten die een hoofdactiviteit willen boeken (denk hierbij onder andere aan website en folder);
 - h.** er wordt geen luide of live muziek ten gehore gebracht;
 - i.** er zijn geen andere activiteiten zoals festiviteiten, vergaderingen, bruiloften, recepties, feesten en partijen die geen relatie hebben met de hoofdfunctie en het horecagedeelte wordt niet verhuurd of beschikbaar gesteld aan derden ten behoeve van activiteiten, feesten en partijen;
 - j.** het gaat om een outdoorbedrijf op één van de volgende locaties:
 10. De Vleijen 8 Nes (Outdoor Ameland Klimpark & Paintball)
 20. Westerpad 1a Nes (Ameland Adventure)

ONTWERP

Artikel 6. Afwijking

Vormen van kleinschalige horeca die niet passen binnen deze beleidsregel komen niet in aanmerking voor een vergunning, tenzij het horeca- en detailhandelsbeleid hier expliciet ruimte voor geeft.

Artikel 7. Relatie met andere regels

Deze beleidsregel doet niets af aan de toepassing van regels op grond van andere wetten en regelingen zoals de Alcoholwet en de Precarioverordening van de gemeente Ameland.

Artikel 8. Overgangsbepalingen

Oude vergunningen ondergeschikte horeca kunnen ambtelijk aangepast worden, als deze beleidsregel aan een onderneming meer mogelijkheden biedt dan ze op basis van de oude vergunning heeft.

Artikel 9. Intrekking oude regeling

De Beleidsregel ondergeschikte horeca 2021 wordt ingetrokken.

Artikel 10. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregel treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking in het gemeenteblad.
2. Deze beleidsregel wordt aangehaald als Beleidsregel ondergeschikte horeca Ameland 2026.

Ondertekening

Aldus vastgesteld door burgemeester en wethouders van Ameland, in de vergadering van ... *[datum definitieve vaststelling wordt later bekend]*

ONTWERP

TOELICHTING

ALGEMEEN

Ondergeschikte horeca is een kleinschalige vorm van horeca (d.w.z. ter plaatse tegen betaling eten en/of drinken), die gebeurt in combinatie met een andere hoofdfunctie. Denk bijvoorbeeld aan een koffiecorner bij een winkel, een museumcafé of een leescafé bij de bibliotheek. Maar ook aan zitgelegenheid bij een ijssalon. De ijssalon zelf is namelijk detailhandel, maar zodra er de mogelijkheid is om het ter plaatse op te eten, wordt het een vorm van horeca.

Sinds 2011 heeft de gemeente Ameland een beleidsregel over deze vorm van horeca. In 2021 is die aangepast is om voor outdoor een andere uitleg toe te voegen. De huidige beleidsregel is de opvolger hiervan. Deze beleidsregel is vooral bedoeld om nieuwe aanvragen te beoordelen. In principe is hij niet van toepassing op ondergeschikte horeca die via het omgevingsplan is toegestaan. In die gevallen geldt de omschrijving die in het omgevingsplan is opgenomen, tenzij in die beschrijving verwezen wordt naar deze beleidsregel. Datzelfde geldt voor situaties die met een vergunning zijn mogelijk gemaakt: de beleidsregel is alleen van toepassing, als in de vergunning verwezen werd naar de voorwaarden uit de beleidsregel.

Het uitgangspunt blijft dat horeca bij andere functies altijd ondergeschikt is en zich niet ontwikkelt tot zelfstandige horeca. De beleidsregel is bedoeld om dat te verzekeren en uit te leggen wanneer een horecafunctie als ondergeschikt wordt gezien. Daarbij is de combinatie van alle opgesomde kenmerken/eisen essentieel. Elk kenmerk is belangrijk om ervoor te zorgen dat de horeca ondergeschikt blijft, maar het is de combinatie die dat daadwerkelijk verzekert.

De huidige herziening voegt een categorie toe, namelijk die van voedseldetailhandel. De mogelijkheden voor deze categorie zijn wat anders dan voor andere detailhandel (voor wie artikel 4 van toepassing is). Dat past in de trend waarin functies steeds meer door elkaar lopen. Ook sluit het aan bij de richtlijnen uit het gemeentelijke toerismebeleid Van meer naar beter. Daarnaast heeft het ook te maken met de aard van deze zaken. Op Ameland zijn namelijk meerdere kleine winkels actief in dit segment. De ervaring leert dat het verkoopoppervlak van deze winkels zo klein is dat er binnen moeilijk ruimte gecreëerd kan worden. Vandaar dat ook de mogelijkheid om naar buiten uit te wijken wordt versoepeld. De wenselijkheid van die mogelijkheid ligt ook in de aard van de verkochte producten. Wanneer in hoofdzaak voedsel en/of drinken wordt verkocht, is het waardevol om die producten ook te proeven. De kleinschaligheid van die gelegenheden is daarmee ook een versterking van het aanbod aan bezoekers. Een andere belangrijke reden om de mogelijkheid op gebruik van de buitenruimte voor horeca niet voor elke vorm van ondergeschikte horeca vrij te geven, is de leefbaarheid. Gebruik van de buitenruimte zorgt voor meer drukte en geluid. Het is daarom wenselijk dat dat niet bij elke winkel toegestaan is.

De herziening van de beleidsregel is ook gebruikt om de tekst en indeling van de regeling aan te passen en te vereenvoudigen. Daarnaast zijn de voorwaarden voor het ruimtegebruik aangepast en in een apart artikel gezet. Daarbij is de mogelijkheid om ondergeschikte horeca op basis van zitplaatsen te doen ook nieuw. In de toelichting op artikel 2 wordt daar verder op in gegaan.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel 1. Definities

Voor de definities van oppervlakte is zoveel mogelijk aangesloten bij officiële definities, zoals van Locatus en de NEN 2580.

Voor de vloeroppervlakte van het horecagedeelte tellen muren die het horecagedeelte afscheiden dus niet mee.

De 'vergelijkbaar' in de definitie van zitplaats betekent dat iets wat als zitmeubel bedoeld is of zo wordt gebruikt, bijvoorbeeld een boomstronk of kei, ook als zitplaats gezien wordt. De afronding betekent bijvoorbeeld dat 120 cm gezien wordt als 2 zitplaatsen, terwijl 130 cm gezien wordt als 3 zitplaatsen.

ONTWERP

Artikel 2. Ruimtegebruik

Er worden hier 2 verschillende methodes gebruikt, om zo flexibiliteit te geven aan ondernemers. De methode met de zitplaatsen is er bijvoorbeeld met het oog op ondernemers die gebruik mogen maken van een terras en meer ruimte tot hun beschikking hebben dan het maximale toegestane oppervlak. Op deze manier kunnen zij toch hun hele buitenruimte gebruiken door te kiezen voor een ruime verdeling van de zitplaatsen. Maar uiteraard kan een ondernemer hiermee ook binnen kiezen om het horecagedeelte ruimer op te zetten en/of het horecagedeelte en de hoofdfunctie in ruimtegebruik door elkaar te laten lopen.

Het verkoopvloeroppervlak en daarmee de ruimte in het pand (zie definitie) is dus leidend voor de bepaling van het horecaoppervlak of het aantal zitplaatsen. Maar het oppervlak of het aantal zitplaatsen dat buiten gebruikt wordt, telt wel mee (lid 3). Dit zorgt voor rechtsgelijkheid. Zo heeft een ondernemer met toestemming voor een terras namelijk niet meer ruimte voor ondergeschikte horeca dan een ondernemer zonder die toestemming (of ruimte).

Een voorbeeld ter verduidelijking: een ondernemer heeft een verkoopvloeroppervlak van 100 m² en toestemming voor een terras. Hij mag dan gebruik maken van 1 van de volgende opties:

- 25 m² horecagedeelte, want 25% van het verkoopvloeroppervlak en 25% van 100 = 25;
- 20 zitplaatsen, want 1 per 5 m² verkoopvloeroppervlak en 100 / 5 = 20.

Wanneer hij dat eerste doet en ervoor kiest om 20 m² buiten te gebruiken, mag hij binnen nog (maar) 5 m² gebruiken. Als hij gaat voor zitplaatsen en buiten 15 zitplaatsen gebruikt, mag hij er binnen nog (maar) 5 gebruiken.

Lid 5

Het onderscheid in percentage is bedoeld om wat meer ruimte te bieden voor ondernemers met een klein pand. Ook met een hoger percentage dan in de grotere gevallen, gaat het hier nog steeds om een beperkt oppervlak van het horecagedeelte. Dat draagt er aan bij dat het horecagedeelte niet uit kan groeien tot (rendabele) volwaardige horeca.

De aparte middencategorie (lid c) is bedoeld om situaties te voorkomen waarin een groter pand leidt tot minder mogelijkheid tot horeca dan een (iets) kleiner pand. 40 % van 49 m² (= bijna 20 m²) is namelijk meer dan 25 % van 51 m² (bijna 13 m²).

De percentages uit dit lid en het verkoopvloeroppervlak dat recht geeft op 1 zitplaats uit lid 4 zijn zo gekozen dat ze beide ongeveer evenveel mogelijkheden bieden.

Artikel 3. Algemeen/Overig

Lid 2

Onder h: de bedoeling is dat het eten ook kleinschalig blijft en dus te voorkomen dat het ontwikkelt richting een restaurantfunctie voor lunch en/of diner.

Onder k: ook in reclame is het de bedoeling dat er een ondergeschikte rol en geen zelfstandige aantrekkende functie is.

Onder m: en/of betekent dat de horeca niet meer als ondergeschikt wordt gezien als aan (minimaal) 1 van beide voorwaarden wordt voldaan. Een terras bij deze categorie kan dus alleen als het terras onzichtbaar én ontoegankelijk is van de openbare weg. De bedoeling is dat een eventueel terras geen zelfstandig aantrekkende functie heeft. De uitzondering voor een betaalde hoofdfunctie (zoals bv. bij de meeste musea) is doordat de betaling voor de hoofdfunctie al een drempel is tot een zelfstandig aantrekkende functie.

Artikel 4. Voedseldetailhandel

Lid 1

Het verschil met de algemene voorschriften uit artikel 2 is dus de mogelijkheid om een terras te hebben die zichtbaar en/of toegankelijk is vanaf de openbare weg. Zie ook de algemene toelichting.

ONTWERP

Onder h: zie toelichting artikel 3, lid 2, onder h.

Onder k: zie toelichting artikel 3, lid 2, onder k.

Artikel 5. Outdoorbedrijven

Dit artikel is dus van toepassing op 2 specifieke outdoorbedrijven. Het bestemmingsplan Buitengebied Ameland verwijst voor de invulling van ondergeschikte horeca bij die bedrijven naar de Beleidsregel ondergeschikte horeca 2021. Omdat de huidige beleidsregel de opvolger is van die beleidsregel, is deze beleidsregel ook van toepassing op ondergeschikte horeca bij die bedrijven.

Lid 2

Onder b: De uiterlijke openingstijd is hier anders dan bij de artikelen 3 en 4. Dat heeft te maken met de aard van de hoofdactiviteit, die hier ook anders is. Daardoor heeft ook de ondergeschikte horeca een andere functie en volgt veelal op de activiteit.

Artikel 8. Overgangsbepalingen

Deze beleidsregel geeft in een aantal gevallen meer mogelijkheden tot ondergeschikte horeca dan de vorige beleidsregel. Dat kan ervoor zorgen dat een onderneming die nu al een vergunning heeft, op basis van die vergunning minder mag dan een vergelijkbare onderneming die een vergunning krijgt op basis van deze nieuwe beleidsregel. Dat wordt als onredelijk gezien. Daarom dat de mogelijkheid aangeboden wordt om die oudere vergunning aan te laten passen. Ambtelijke aanpassing betekent dat hiervoor niet de formele procedure voor het aanvragen van een vergunning doorlopen hoeft te worden en daarvoor ook geen leges nodig zijn.

ONTWERP